

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 4. júla 2019*

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Služby na vnútornom trhu – Smernica 2006/123/ES – Článok 15 – Článok 49 ZFEÚ – Sloboda usadiť sa – Tarify architektov a inžinierov za plánovacie služby – Minimálne a maximálne tarify“

Vo veci C-377/17,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 23. júna 2017,

Európska komisia, v zastúpení: W. Mölls, L. Malferrari a H. Tserepa-Lacombe, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Spolkovej republike Nemecko, v zastúpení: pôvodne T. Henze a D. Klebs, neskôr D. Klebs, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Maďarsko, v zastúpení M. Z. Fehér, G. Koós a M. M. Tátrai, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu štvrtej komory, sudcovia L. Bay Larsen, S. Rodin (spravodajca) a N. Piçarra,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. novembra 2018,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 28. februára 2019,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

- 1 Svojou žalobou Európska komisia žiada, aby Súdny dvor konštatoval, že Spolková republika Nemecko si tým, že ponechala v platnosti povinné tarify pre architektov a inžinierov, nespĺnila svoje povinnosti podľa článku 49 ZFEÚ a článku 15 ods. 1, článku 15 ods. 2 písm. g) a článku 15 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36).

Právny rámec

Právo Únie

- 2 Odôvodnenie 40 smernice 2006/123 znie takto:

„Pojem ‚závažné dôvody týkajúce sa verejného záujmu‘, na ktoré sa odvolávajú niektoré ustanovenia tejto smernice, sa postupne vyvinul z judikatúry Súdneho dvora v súvislosti s článkami 43 a 49 zmluvy a je možné, že sa bude naďalej vyvíjať. Tento pojem, ako ho uznal vo svojej judikatúre Súdny dvor, zahŕňa aspoň tieto oblasti:... ochranu príjemcov služieb,... ochranu životného prostredia a mestského životného prostredia vrátane územného plánovania v mestách a na vidieku,... ochranu duševného vlastníctva, ciele kultúrnej politiky...“

- 3 Podľa článku 2 ods. 1 tejto smernice:

„Táto smernica sa vzťahuje na služby poskytované poskytovateľmi, ktorí sú usadení v členskom štáte.“

- 4 Článok 15 tejto smernice stanovuje:

„1. Členské štáty skúmajú, či sa podľa ich právnych systémov uplatňujú niektoré z požiadaviek uvedených v odseku 2, a zabezpečujú, aby všetky takéto požiadavky boli zlučiteľné s podmienkami uvedenými v odseku 3. Členské štáty prispôbia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia tak, aby boli zlučiteľné s týmito podmienkami.

2. Členské štáty skúmajú, či ich právne systémy podmieňujú prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie splnením niektorej z týchto nediskriminačných požiadaviek:

...

g) stanovené minimálne a/alebo maximálne tarify, ktoré musí poskytovateľ dodržiavať;

3. Členské štáty overujú, že požiadavky uvedené v odseku 2 spĺňajú tieto podmienky:

a) nediskriminácia: požiadavky nesmú byť priamo ani nepriamo diskriminačné vzhľadom na štátnu príslušnosť, alebo v prípade spoločností, vzhľadom na umiestnenie ich sídla;

b) nevyhnutnosť: požiadavky musia byť opodstatnené závažným dôvodom týkajúcim sa verejného záujmu;

c) proporционаlita: požiadavky musia slúžiť na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa; nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa; a nesmie byť možné nahradiť tieto požiadavky inými menej obmedzujúcimi opatreniami, ktorými sa dosiahnu rovnaké výsledky.

...

5. V správe o vzájomnom hodnotení ustanovenej v článku 39 ods. 1 členské štáty uvedú:

- a) požiadavky, ktoré majú v úmysle zachovať, a dôvody, prečo sú podľa nich tieto požiadavky v súlade s podmienkami ustanovenými v odseku 3;
- b) zrušené alebo zmiernené požiadavky.

6. Od 28. decembra 2006 členské štáty nezavádzajú žiadne nové požiadavky takého charakteru, ako je uvedené v odseku 2, okrem prípadov, keď taká požiadavka spĺňa podmienky stanovené v odseku 3.

...“

Nemecké právo

5 Tarify za služby architektov a inžinierov sú upravené v Honorarordnung für Architekten und Ingenieure (nariadenie o poplatkoch za služby architektov a inžinierov) z 10. júla 2013 (BGBl. I, s. 2276, ďalej len „HOAI“)

6 § 1 HOAI je formulovaný takto:

„Toto nariadenie upravuje výpočet poplatkov za základné služby architektov a inžinierov so sídlom v Nemecku, pokiaľ sa na tieto služby vzťahuje toto nariadenie a pokiaľ sa tieto služby poskytujú na nemeckom území.“

7 Podľa § 3 HOAI:

„1. Poplatky za základné služby v oblasti územného, projektového a technického plánovania záväzne upravujú časti 2 až 4 tohto nariadenia. Úprava poplatkov za poradenské služby uvádzané v prílohe 1 nie je záväzná.

2. Základné služby, ktoré sú vo všeobecnosti potrebné na riadny výkon zákazky, sú uvedené v profiloch výkonov. Profily výkonov sa ďalej členia na fázy poskytovania služieb v súlade s ustanoveniami častí 2 až 4.

3. Zoznam konkrétnych služieb, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a profily výkonov a ich prílohy nie sú vyčerpávajúce. Osobitné služby môžu byť dohodnuté aj pri profiloch výkonov a fázach poskytovania služieb, do ktorých nepatria, za predpokladu, že nepredstavujú základné služby. Poplatky za osobitné služby je možné dohodnúť voľne.

4. Hospodárnosť poskytovanej služby je potrebné vždy rešpektovať.“

8 § 7 HOAI stanovuje:

„1. Poplatky sa stanovujú na základe písomnej dohody medzi zmluvnými stranami pri udelení zákazky, a to v rámci minimálnych a maximálnych taríf stanovených v tomto nariadení.

2. Ak sa príslušné náklady alebo určené plochy nachádzajú mimo stupnice stanovenej v tabuľkách poplatkov v tomto nariadení, poplatky je možné dohodnúť voľne.

3. Minimálne sumy stanovené v tomto nariadení môžu byť vo výnimočných prípadoch znížené, a to na základe písomnej dohody.

4. Maximálne sumy stanovené v tomto nariadení môžu byť prekročené len v prípade mimoriadnych základných výkonov alebo neobvykle dlho trvajúcich výkonov, a to na základe písomnej dohody. V takom prípade sa nezohľadnia okolnosti, na základe ktorých sa už dospelo k zaradeniu do poplatkových pásiem alebo zaradeniu v rámci minimálnych a maximálnych súm.“

9 Časti 2 až 4 HOAI, na ktoré sa odkazuje v § 3 ods. 1 tohto nariadenia, obsahujú podrobné ustanovenia týkajúce sa minimálnych a maximálnych súm za územné, projektové a technické plánovanie. Niektoré z uvedených ustanovení umožňujú zníženie minimálnych taríf vo výnimočných prípadoch v súlade s § 7 ods. 3 tohto nariadenia.

10 § 44 ods. 7 HOAI stanovuje:

„Ak sú náklady na plánovacie práce pri inžinierskych stavbách, ktoré majú veľký povrchový rozmer a stavajú sa za rovnakých stavebných podmienok, neprimerané k vypočítaným poplatkom, uplatní sa § 7 ods. 3“

11 § 52 ods. 5 HOAI stanovuje:

„Ak sú náklady na plánovacie práce pri nosných konštrukciách inžinierskych stavieb, ktoré majú veľký povrchový rozmer a stavajú sa za rovnakých stavebných podmienok, neprimerané k vypočítaným poplatkom, uplatní sa § 7 ods. 3“

12 § 56 ods. 6 HOAI znie takto:

„Ak sú náklady na plánovacie práce pri technickom vybavení inžinierskych stavieb, ktoré majú veľký povrchový rozmer a stavajú sa za rovnakých stavebných podmienok, neprimerané k vypočítaným poplatkom, uplatní sa § 7 ods. 3“

Konanie pred podaním žaloby

13 Po posúdení dodržiavania povinností vyplývajúcich zo smernice 2006/123 Komisia zorganizovala bilaterálne stretnutia s niektorými členskými štátmi, ktoré sa týkali najmä závažných taríf stanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch. V tejto súvislosti Komisia začala konanie EU Pilot, v rámci ktorého Spolková republika Nemecko predložila 10. marca 2015 svoje pripomienky, v ktorých odôvodnila ustanovenia HOAI týkajúce sa taríf za služby architektov a inžinierov.

14 Vo výzve z 18. júna 2015 Komisia upozornila nemecké orgány, že ustanovenia HOAI týkajúce sa taríf možno porušujú článok 15 ods. 1, článok 15 ods. 2 písm. g) a článok 15 ods. 3 smernice 2006/123, ako aj článok 49 ZFEÚ.

15 V odpovedi z 22. septembra 2015 Spolková republika Nemecko spochybnila výhrady, ktoré voči nej boli vznesené. Tvrdila, že HOAI neobmedzuje slobodu usadiť sa a akékoľvek takéto obmedzenie by v každom prípade bolo odôvodnené závažnými dôvodmi týkajúcimi sa verejného záujmu. Súčasne uviedla, že predmetné vnútroštátne ustanovenia upravujú výlučne situácie vnútroštátnej povahy, ktoré nemožno posudzovať vo svetle smernice 2006/123 a článku 49 ZFEÚ.

16 Dňa 25. februára 2016 Komisia vydala odôvodnené stanovisko, v ktorom zopakovala svoje stanovisko vyjadrené vo výzve. Vyzvala tento členský štát, aby v lehote dvoch mesiacov od prijatia tohto stanoviska prijal opatrenia potrebné na to, aby mu vyhovel. Spolková republika Nemecko odpovedala na toto stanovisko 13. mája 2016 a trvala na svojej argumentácii.

17 Keďže sa Komisia domnievala, že Spolková republika Nemecko nenapravila vytýkané porušenie, rozhodla sa podať žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

- 18 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora zo 7. novembra 2017 bol povolený vstup Maďarskej republiky do konania ako vedľajšieho účastníka na podporu návrhov Spolkovej republiky Nemecko.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

- 19 Komisia v prvom rade tvrdí, že HOAI obsahuje obmedzenie slobody usadiť sa, ktorú zaručuje článok 49 ZFEÚ a smernica 2006/123. Zastáva názor, že toto nariadenie, ktorým sa zavádza systém minimálnych a maximálnych taríf za služby poskytované architektmi a inžiniermi, bráni vstupu nových poskytovateľov z iných členských štátov na nemecký trh. V tejto súvislosti tvrdí, že HOAI obmedzuje možnosti tých poskytovateľov, pre ktorých je ťažšie udržať si klientov na nemeckom trhu, ponúkať rovnocenné služby ako služby ponúkané poskytovateľmi už usadenými v Nemecku za ceny nižšie, ako sú ceny zodpovedajúce v povinnej stanovenej tarife, alebo ponúkať služby za ceny vyššie ako stanovuje maximálna tarifa.
- 20 Táto inštitúcia zastáva názor, že objem ponuky služieb poskytovaných architektmi a inžiniermi v Nemecku nemá vplyv na existenciu dotknutých obmedzení slobody usadiť sa. V tejto súvislosti tvrdí, že článok 15 smernice 2006/123 neobsahuje žiadny odkaz na situáciu na trhu a že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 5. decembra 2006, Cipolla a i. (C-94/04 a C-202/04, EU:C:2006:758), usudzoval, že stanovenie minimálnych poplatkov pre advokátov predstavuje obmedzenie slobody poskytovať služby, zatiaľ čo trh sa vyznačoval prítomnosťou veľmi veľkého počtu advokátov.
- 21 Takisto tvrdí, že HOAI sa síce týka opatrení na poskytovanie služieb architektmi a inžiniermi, ale svojimi účinkami bráni v prístupe na trh ako taký.
- 22 Okrem toho Komisia zo znenia článku 2 ods. 1 smernice 2006/123 odvodzuje, že táto smernica sa uplatňuje aj v prípade čisto vnútroštátnych situácií.
- 23 V druhom rade sa Komisia domnieva, že obmedzenia slobody usadiť sa, ktoré obsahuje HOAI, nemožno odôvodniť závažnými dôvodmi týkajúcimi sa verejného záujmu, na ktoré sa odvoláva Spolková republika Nemecko.
- 24 Po prvé Komisia zastáva názor, že zachovanie vysokej úrovne služieb nemôže v prejednávanej veci odôvodniť dotknuté obmedzenie. Z rozsudku z 5. decembra 2006, Cipolla a i. (C-94/04 a C-202/04, EU:C:2006:758), nemožno odvodiť, že Súdny dvor považoval za zákonnú akúkoľvek právnu úpravu stanovujúcu minimálne tarify, ak je trh charakterizovaný veľkým počtom poskytovateľov predmetných služieb. Spolková republika Nemecko mala preukázať, že tarify boli schopné zabezpečiť kvalitu týchto služieb.
- 25 Komisia sa predovšetkým domnieva, že tento členský štát mal preukázať, že zrušenie minimálnych taríf by viedlo k stanoveniu takej cenovej úrovne týchto služieb, ktorá by mohla vyvolať neistotu, pokiaľ ide o ich kvalitu. Z údajov Eurostatu vyplýva, že hrubá prevádzková miera v prípade služieb architektov je v Nemecku podstatne vyššia ako v iných členských štátoch, zatiaľ čo neexistujú žiadne náznaky, že by kvalita služieb poskytovaných v iných členských štátoch bola nižšia z dôvodu uplatnenia nižších marží. Okrem toho Komisia tvrdí, že HOAI ide nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie požadovaného cieľa, keďže poskytovatelia, ktorí chcú ponúkať svoje služby za nižšiu cenu v porovnaní s minimálnymi tarifami, nemajú možnosť dokázať, že spĺňajú všetky požiadavky podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

- 26 Komisia tvrdí, že časté využívanie možnosti, ktorú poskytuje HOAI, uzavrieť dohodu o stavebných nákladoch a stanoviť nižšie poplatky ako sú minimálne sadzby bez toho, aby sa znížila kvalita služieb, oslabuje argumentáciu Spolkovej republiky Nemecko.
- 27 Po druhé Komisia odmieta tvrdenie, že cieľ ochrany spotrebiteľov prostredníctvom odstránenia informačnej asymetrie medzi spotrebiteľmi a poskytovateľmi by sa dosiahol vysokou kvalitou služieb, ktorá už je sama osebe zaručená stanovením minimálnych taríf. Podľa Komisie je toto tvrdenie založené na nesprávnom predpoklade, že takéto tarify zaručujú kvalitu poskytovaných služieb.
- 28 Komisia ďalej poznamenáva, že článok 22 smernice 2006/123 zaväzuje poskytovateľov, aby informovali príjemcov služieb o cene služby alebo o spôsobe výpočtu tejto ceny. Vnútroštátne orgány by mohli stanoviť zverejňovanie informácií o bežných cenách ako o údajoch o trhovej praxi. Komisia okrem toho uvádza, že Spolková republika Nemecko nevysvetlila dôvody, prečo informačná asymetria neexistuje v prípade poradenských služieb, ktoré nepodliehajú povinným tarífam stanoveným v HOAI.
- 29 Táto inštitúcia zastáva názor, že štúdie, na ktoré sa odvoláva tento členský štát, nepreukazujú existenciu vzťahu medzi cenami služieb a ich kvalitou. Takisto poukazuje na to, že z vysvetlení, ktoré predložil tento členský štát, nevyplýva, prečo by údajný stimulačný účinok minimálnych taríf viedol k dôsledkom, ktoré všeobecne opisuje Spolková republika Nemecko. Komisia sa domnieva, že list Európskej rady komôr inžinierov z 5. novembra 2015 sa odvoláva na vyhlásenie tejto rady z 26. septembra 2015, v ktorom sa pozitívne opisujú systémy, ktoré zabezpečujú jednotnú, predvídateľnú a transparentnú odmenu za určité druhy služieb, avšak bez toho, aby sa pre ne stanovil záväzný rámec taríf. Komisia zastáva názor, že z tohto vyhlásenia vyplýva, že aj menej reštriktívne opatrenia než opatrenia, ktoré predpokladá HOAI, umožňujú dosiahnuť požadované ciele. Usudzuje, že v záujme dosiahnutia očakávanej úrovne kvality by sa mali prijať alternatívne opatrenia k tým, ktoré predpokladá HOAI, ako sú pravidlá o odbornej kvalifikácii a profesijnej zodpovednosti.
- 30 Po tretie Komisia tvrdí, že ciele spočívajúce v zachovaní a trvalosti podnikov poskytujúcich služby, ako aj príjmov poskytovateľov služieb, majú čisto hospodársku povahu a nepredstavujú závažné dôvody týkajúce sa verejného záujmu.
- 31 V treťom rade sa Komisia domnieva, že na rozdiel od tvrdenia Spolkovej republiky Nemecko, že úprava taríf stanovených v HOAI nie je vhodná na dosiahnutie cieľa ochrany spotrebiteľa, pretože im neposkytuje informácie o primeranosti navrhovaných cien, ani im neumožňuje – napriek tarifnej tabuľke stanovenej v HOAI – kontrolovať účtované sumy. Podľa tejto inštitúcie táto tarifná tabuľka síce umožňuje spotrebiteľom ľahšie rozlišovať medzi rôznymi službami, ktoré sa im ponúkajú, a môže byť prípadne užitočná na klasifikáciu služieb podľa ich významu, ale neodôvodňuje povinnosť použiť minimálne a maximálne tarify stanovené na základe tohto rozdelenia.
- 32 V štvrtom rade Komisia uvádza, že § 7 ods. 3 a 4 HOAI, ktorý umožňuje určitú flexibilitu pri uplatňovaní povinných taríf, bol navrhnutý ako výnimka a nemecké súdy ho majú vykladať reštriktívne. Na základe písomnej dohody sa preto možno od maximálnych taríf odchyliť len v prípade mimoriadnych alebo nezvyčajne dlho trvajúcich služieb.
- 33 Tvrdí tiež, že podľa § 7 ods. 3 HOAI sú v osobitných prípadoch povolené výnimky z minimálnych taríf, ktoré sa týkajú služieb, ktoré poskytujú inžinieri, ale nie architekti.
- 34 Výnimky z minimálnych taríf podľa Komisie nemecké súdy vykladajú takisto reštriktívne. Odvolávajú sa na judikatúru Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), Komisia tvrdí, že dodávateľ nemôže preniesť úspory nákladov na svojich zákazníkov prostredníctvom racionalizácie, ak to povedie k stanoveniu nižšej ceny, ako sú minimálne tarify. Pokiaľ ide konkrétne o rozsudok Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) z 22. mája 1997, Komisia tvrdí, že z tohto rozsudku vyplýva, že aj v prípade

dlhodobej spolupráce založenej na ponuke architekta alebo inžiniera s tarifami nižšími, ako sú minimálne tarify, ide o porušenie HOAI, pretože každá zmluva sa musí posudzovať samostatne. Prijíma záver, že nemecký systém nie je dostatočne flexibilný, aby mohol byť zlučiteľný s právom Únie.

- 35 Komisia okrem toho tvrdí, že Spolková republika Nemecko neuviedla dôvody, pre ktoré by maximálne tarify mali prispievať k odstráneniu informačnej asymetrie medzi spotrebiteľmi a poskytovateľmi služieb, pokiaľ ide o kvalitu poskytovaných služieb. Táto inštitúcia prijíma záver, že cieľ ochrany zákazníkov v súvislosti so stanovením nadmerných poplatkov možno dosiahnuť aj tým, že sa mu poskytnú primerané informácie, prostredníctvom ktorých bude môcť posúdiť, kde sa nachádza cena, ktorá sa mu účtuje, vo vzťahu k obvyklým cenám na trhu. Takéto opatrenie by bolo menej obmedzujúce ako opatrenia vyplývajúce z tarifného systému stanoveného v HOAI.
- 36 Spolková republika Nemecko na jednej strane tvrdí, že HOAI neporušuje ani článok 49 ZFEÚ, ani smernicu 2006/123, pretože stanovuje minimálne a maximálne tarify, len pokiaľ ide o poplatky za základné služby súvisiace s územným, stavebným a technickým plánovaním, v prípade ktorých záruka vysokej kvality zodpovedá cieľu verejného záujmu, ale nie pokiaľ ide o poradenské služby, v prípade ktorých platí, že zmluvné strany si ich môžu dohodnúť voľne.
- 37 Na druhej strane podľa nej HOAI stanovuje mnoho výnimiek, ktoré majú zabezpečiť, aby bolo možné dohodnúť primerané poplatky v každom jednotlivom prípade, čo odráža vysoký stupeň flexibility tejto právnej úpravy, ktorá umožňuje prevádzkovateľom z iných členských štátov Únie, aby vstúpili na nemecký trh za podmienok účinnej hospodárskej súťaže.
- 38 V tejto súvislosti sa Spolková republika Nemecko opiera o judikatúru Súdneho dvora, najmä o rozsudok z 28. apríla 2009, Komisia/Taliansko (C-518/06, EU:C:2009:270), podľa ktorého minimálne a maximálne tarify nepredstavujú obmedzenie slobody usadiť sa a voľného pohybu služieb, pokiaľ sa ich právna úprava vyznačuje flexibilitou, ktorá umožňuje určité prispôbenie sa taríf v závislosti od povahy poskytovaných služieb. V prejednávanej veci pritom HOAI túto flexibilitu predpokladá, a to jednak v prípade minimálnych, ako aj maximálnych taríf.
- 39 Okrem toho tvrdí, že z rozsudku z 15. novembra 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874), vyplýva, že čisto vnútorné situácie by sa nemali posudzovať z hľadiska slobody usadiť sa a smernice 2006/123, pretože ani jedna, ani druhá sa na takéto situácie nevzťahujú.
- 40 Okrem toho sa tento členský štát domnieva, že Komisia neuviedla dôvody, pre ktoré je prístup na trh obmedzený minimálnymi a maximálnymi tarifami stanovenými v HOAI, a nepreukázala ani existenciu konkrétnych obmedzení slobody usadiť sa. Odvolala sa len na „prípadné obmedzenia“ a uspokojila sa s tvrdením, že situácia na trhu nie je „dôležitá“. V tejto súvislosti sa tento členský štát odvoláva na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej neexistuje obmedzenie, ak sú prípadné účinky opatrenia na slobodu usadiť príliš náhodné a príliš nepriame, ako aj odôvodnenie 69 smernice 2006/123, ktorého znenie v podstate preberá túto judikatúru. Preto zastáva názor, že opatrenie posudzované v prejednávanej veci, ktoré sa netýka prístupu na trh, nemá žiadne konkrétne účinky na slobodu usadiť sa a Komisia si nesplnila povinnosť predložiť dôkaz o existencii takeého účinku.
- 41 Spolková republika Nemecko následne odkazuje na dokumenty profesijných organizácií architektov a inžinierov, z ktorých je zrejmé, že HOAI nebráni prístupu na nemecký trh a nebráni slobode usadiť sa na území tohto členského štátu.
- 42 V druhom rade Spolková republika Nemecko tvrdí, že tarifný systém stanovený v HOAI je odôvodnený závažnými dôvodmi týkajúcimi sa verejného záujmu, akými sú zabezpečenie kvality plánovacích služieb, ochrana spotrebiteľa, bezpečnosť budov, ochrana architektonickej kultúry a ekologická výstavba. Podľa tohto členského štátu je hlavným účelom HOAI zabezpečiť vysokú úroveň kvality služieb architektov a inžinierov.

- 43 Spolková republika Nemecko zdôrazňuje, že kvalita plánovacej služby zodpovedá cieľu ochrany spotrebiteľa v dvoch ohľadoch, pretože zabezpečuje bezpečnosť budov a jej cieľom je vyhnúť sa chybám pri vykonávaní prác, ktoré sú tak rýchlejšie a menej nákladné. Tento členský štát dodáva, že stanovenie minimálnych taríf podporujú tak profesijné organizácie stavebníkov, ako aj združenia spotrebiteľov.
- 44 Spolková republika Nemecko spochybňuje argumentáciu Komisie, že dotknuté obmedzenie slobody usadiť sa nie je odôvodnené. Predovšetkým tvrdí, že zachovanie štruktúry trhu založenej na malých a stredných podnikoch je žiaducim cieľom, pretože zaručuje existenciu veľkého počtu poskytovateľov a prispieva k hospodárskej súťaži založenej na „najlepšej kvalite“. Tento členský štát uvádza, že zistenie Komisie týkajúce sa hrubých prevádzkových sadziieb v Nemecku môže byť značne skreslené štruktúrou podnikov pôsobiacich na jeho území. Dodáva, že možnosť uzavrieť dohodu o stavebných nákladoch, ktorá existovala medzi rokmi 2009 a 2014, vyhlásil Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) v roku 2014 za nezákonnú.
- 45 V treťom rade sa Spolková republika Nemecko domnieva, že stanovenie minimálnych taríf je vhodné na zabezpečenie cieľa zabezpečiť vysokú úroveň služieb. V tejto súvislosti pripomína, že Súdny dvor v rozsudku z 5. decembra 2006, Cipolla a i. (C-94/04 a C-202/04, EU:C:2006:758), v podstate uznal – na trhu charakterizovanom vysokou úrovňou informačnej asymetrie medzi poskytovateľmi služieb a príjemcami služieb a prítomnosťou veľkého počtu poskytovateľov – existenciu súvislosti medzi zavedením minimálnych taríf za poskytovanie služieb a zachovaním kvality týchto služieb, hoci ponechal na vnútroštátnom súde, aby určil existenciu a relevantnosť tejto súvislosti vo veci samej. Súdny dvor navyše uznal pre členské štáty priestor na voľnú úvahu v porovnateľných situáciách, takže nemožno požadovať, aby členské štáty preukázali príčinnú súvislosť v zmysle podmienky *sine qua non* medzi kvalitou a cenou služby na domácom trhu. Tento členský štát spresňuje, že hoci sa to nepožadovalo, pri prijímaní HOAI vychádzal z podrobných štúdií týkajúcich sa stanovenia minimálnych a maximálnych taríf a ich účinku.
- 46 Podľa Spolkovej republiky Nemecko sú minimálne a maximálne tarify vhodné na dosiahnutie cieľa kvality, pretože existuje súvislosť medzi cenou a kvalitou v tom zmysle, že vysoké pracovné zaťaženie vysokokvalifikovaných pracovníkov sa odráža na cene, ktorá sa tým zvyšuje. Ak je cena pod určitou úrovňou, predpokladá sa, že je možné ju dosiahnuť len nižšou úrovňou kvality služieb.
- 47 V tejto súvislosti poukazuje na riziko nepriaznivého výberu na trhu plánovacích služieb v Nemecku. Keďže spotrebiteľia nie sú dostatočne informovaní a nie sú schopní vnímať rozdiely v kvalite, mohli by sa systematicky rozhodovať pre najlacnejšiu ponuku, takže hospodárska súťaž by sa už zakladala len na cenách. Vzhľadom na túto informačnú asymetriu medzi poskytovateľmi a spotrebiteľmi, spolu s vysokým počtom poskytovateľov na trhu, by už bolo možné zostať konkurencieschopnými a dosahovať zisk prakticky len poskytovaním služieb nižšej kvality, čo by viedlo k „morálnemu hazardu“ alebo „negatívnejmu výberu“.
- 48 Tento členský štát sa domnieva, že prostredníctvom zákonného stanovenia minimálnych taríf sa znižuje význam ceny ako konkurenčného faktora, čo umožňuje zabrániť takému zhoršeniu kvality služieb.
- 49 Spolková republika Nemecko ďalej tvrdí, že stanovenie minimálnych taríf v HOAI nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie stanovených cieľov a že neexistuje žiadne menej reštriktívne opatrenie, keďže HOAI berie do úvahy charakter príslušných služieb, stanovuje takéto tarify len na služby plánovania a stanovuje početné výnimky zo svojho uplatňovania.
- 50 Alternatívne opatrenia, ktoré navrhuje Komisia, nie sú vhodné na to, aby mohli nahradiť povinné tarify. Pravidlá prístupu k povolaniu tak zaručujú len to, že príslušníci určitého povolania majú potrebnú kvalifikáciu, zatiaľ čo systém povinných taríf umožňuje zaručiť poskytovanie kvalitných služieb. Na jednej strane totiž prístup k odborným činnostiam, na ktoré sa vzťahuje HOAI, nie je v Nemecku

obmedzený, keďže každá osoba môže v zásade vykonávať takéto činnosti, pokiaľ dodrží túto právnu úpravu. Na druhej strane zavedenie prípadných právnych predpisov upravujúcich prístup k dotknutým povolaniami by predstavovalo oveľa závažnejšie obmedzenie slobody usadiť sa, ako to, ktoré vyplýva z HOAI.

- 51 Spolková republika Nemecko sa navyše domnieva, že ani alternatíva spočívajúca v stanovení pravidiel zodpovednosti a povinného poistenia profesijnej zodpovednosti nie je presvedčivá. Pravidlá týkajúce sa poplatkov stanovené v HOAI totiž majú preventívne zabezpečiť vysokú úroveň služieb, zatiaľ čo pravidlá zodpovednosti a poistenia, ktoré sa uplatnia len v prípade vzniku škody, sú vzhľadom na svoju povahu nevhodné na ochranu všeobecných záujmov, akými sú bezpečnosť budov, architektonická kultúra alebo ekológia.
- 52 Pokiaľ ide o alternatívu, ktorú navrhla Komisia, spočívajúcu v stanovení pravidiel výkonu povolania, tá by umožnila dosiahnuť len minimálnu kvalitu poskytovaných služieb a nie vysokú úroveň kvality, ktorú požaduje predmetná právna úprava. Na dosiahnutie cieľa kvality by totiž bolo potrebné buď zaviazat' všetkých dotknutých poskytovateľov k tomu, aby vstúpili do profesijných organizácií zodpovedných za monitorovanie kvality poskytovaných služieb, alebo vylúčiť z trhu tých, ktorí nie sú členmi takých organizácií.
- 53 Spolková republika Nemecko napokon spochybňuje alternatívu spočívajúcu v tom, že by sa mohli zverejňovať informácie o bežných cenách ako o údajoch o trhovej praxi. Tento členský štát zastáva názor, že takéto zverejňovanie by nevyriešilo problém informačnej asymetrie a mohlo by dokonca posilniť klesajúcu cenovú „špirálu“.
- 54 V štvrtom rade Spolková republika Nemecko tvrdí, že maximálne tarify nepredstavujú prekážku slobody usadiť sa a sú v každom prípade odôvodnené ochranou spotrebiteľa, pretože zabraňujú tomu, aby niesli neprimerane vysokú záťaž vyplývajúcu z príliš vysokých cien. Okrem toho sú vhodné na dosiahnutie stanovených cieľov.
- 55 Maďarsko, ktoré vstúpilo do konania ako vedľajší účastník konania na podporu návrhov Spolkovej republiky Nemecko, v podstate súhlasí s argumentáciou tohto členského štátu.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 56 V prvom rade treba preskúmať vnútroštátnu právnu úpravu z hľadiska článku 15 smernice 2006/123 a následne ju prípadne preskúmať z hľadiska ustanovení článku 49 ZFEÚ.
- 57 Na úvod treba zamietnuť argumentáciu nemeckej vlády, že článok 15 smernice 2006/123 sa nevzťahuje na výlučne vnútroštátne situácie, teda na situácie, v ktorých sa skutkové okolnosti obmedzujú na jeden členský štát.
- 58 Súdny dvor už totiž rozhodol, že ustanovenia kapitoly III smernice 2006/123, týkajúce sa slobody poskytovateľov usadiť sa, sa majú vykladať v tom zmysle, že sa uplatňujú aj na situáciu, ktorej všetky relevantné okolnosti sa obmedzujú na vnútroštátnu sféru jediného členského štátu (rozsudok z 30. januára 2018, X a Visser, C-360/15 a C-31/16, EU:C:2018:44, bod 110).
- 59 Ďalej treba pripomenúť, že podľa článku 15 ods. 1 smernice 2006/123 členské štáty musia skúmať, či sa podľa ich právnych systémov uplatňujú také požiadavky, aké sú uvedené v odseku 2 tohto článku, a zabezpečiť, aby boli tieto požiadavky zlučiteľné s podmienkami uvedenými v odseku 3 tohto článku.
- 60 Článok 15 ods. 2 písm. g) tejto smernice obsahuje požiadavky, ktoré podmieňujú výkon činnosti dodržiavaním minimálnych a/alebo maximálnych taríf zo strany poskytovateľa.

- 61 Z odsekov 5 a 6 uvedeného článku 15 vyplýva, že členské štáty môžu zachovať alebo prípadne zaviesť požiadavky uvedené v odseku 2 toho istého článku za predpokladu, že tieto požiadavky sú v súlade s podmienkami uvedenými v odseku 3 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júna 2015, Rina Services a i., C-593/13, EU:C:2015:399, bod 33).
- 62 Uvedené podmienky sa týkajú po prvé nediskriminačnej povahy dotknutých požiadaviek, ktoré nesmú byť či už priamo alebo nepriamo diskriminačné na základe štátnej príslušnosti alebo, pokiaľ ide o spoločnosti, na základe miesta ich registrovaného sídla, po druhé ich nevyhnutnej povahy, t. j. musia byť odôvodnené závažným dôvodom týkajúcim sa verejného záujmu, a po tretie ich primeranosti, keďže uvedené požiadavky musia slúžiť na zabezpečenie vykonania sledovaného cieľa a nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa, pričom iné menej obmedzujúce opatrenia nesmú umožňovať dosiahnutie rovnakého výsledku.
- 63 Článok 15 smernice 2006/123 má v tomto zmysle za cieľ zladiť právomoc členských štátov prijímať právne predpisy, pokiaľ ide o požiadavky podliehajúce hodnoteniu podľa tohto článku, s účinným výkonom slobody usadiť sa.
- 64 Konkrétne z toho vyplýva, že hoci členskému štátu odvolávajúcemu sa na imperatívnu požiadavku závažného dôvodu týkajúceho sa verejného záujmu s cieľom odôvodniť požiadavku v zmysle článku 15 prislúcha, aby preukázal, že jeho právna úprava je primeraná a nevyhnutná na účely dosiahnutia sledovaného cieľa, toto dôkazné bremeno nemôže viesť k tomu, aby sa od tohto členského štátu žiadalo pozitívne preukázať, že žiadne iné mysliteľné opatrenie neumožňuje dosiahnuť uvedený cieľ za tých istých podmienok (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. apríla 2009, Komisia/Taliansko, C-518/06, EU:C:2009:270, bod 84 a citovanú judikatúru; z 24. marca 2011, Komisia/Španielsko, C-400/08, EU:C:2011:172, bod 123, a z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i., C-333/14, EU:C:2015:845, bod 55). Takáto požiadavka by totiž viedla k tomu, že členský štát by bol zbavený právomoci prijímať právne predpisy v danej oblasti.
- 65 Platí to o to viac, že – ako zdôrazňuje Spolková republika Nemecko – členský štát musí byť schopný odôvodniť „požiadavku podliehajúcu hodnoteniu“ závažným dôvodom týkajúcim sa verejného záujmu bezprostredne po zavedení tejto požiadavky, a teda bez toho, aby hypoteticky musel mať k dispozícii akékoľvek empirické dôkazy, pokiaľ ide o výsledok vyplývajúci z tejto požiadavky v porovnaní s výsledkom, ktorý by vyplynul z iných opatrení.
- 66 V prejednávanej veci sa na požiadavky vyplývajúce z HOAI vzťahuje článok 15 ods. 2 písm. g) smernice 2006/123, pretože tieto požiadavky stanovujú minimálne a maximálne tarify za plánovacie služby, ktoré poskytujú architekti a inžinieri.
- 67 Ako požiadavky podľa tohto článku preto musia tarify sporné v prejednávanej veci – na to, aby boli v súlade s cieľmi uvedenej smernice – spĺňať tri podmienky stanovené v článku 15 ods. 3 tejto smernice, t. j. nesmú byť diskriminačné, musia byť potrebné a primerané na dosiahnutie závažných dôvodov verejného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. marca 2018, CMVRO, C-297/16, EU:C:2018:141, bod 54).
- 68 Pokiaľ ide o prvú podmienku stanovenú v článku 15 ods. 3 smernice 2006/123, treba konštatovať, že požiadavky uvedené v bode 66 tohto rozsudku nie sú priamo ani nepriamo diskriminačné na základe štátnej príslušnosti alebo, pokiaľ ide o spoločnosti, miesta ich sídla v zmysle písmena a) tohto ustanovenia, takže táto podmienka je splnená.
- 69 Pokiaľ ide o druhú podmienku, Spolková republika Nemecko uvádza, že cieľom minimálnych taríf je dosiahnuť cieľ kvality plánovacích služieb, ochrany spotrebiteľa, bezpečnosti budov, zachovania architektonickej kultúry a ekologickej výstavby. Pokiaľ ide o maximálne tarify, ich cieľom je ochrana spotrebiteľov tým, že zaručujú, aby poplatky boli transparentné vzhľadom na zodpovedajúce služby, a zabraňujú nadmerne vysokým cenám.

- 70 V tejto súvislosti treba konštatovať, že ciele týkajúce sa kvality prác a ochrany spotrebiteľov Súdny dvor uznal ako závažné dôvody verejného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. októbra 2000, Corsten, C-58/98, EU:C:2000:527, bod 38; z 8. septembra 2010, Stoß a i., C-316/07, C-358/07 až C-360/07, C-409/07 a C-410/07, EU:C:2010:504, bod 74, a z 15. októbra 2015, Grupo Itevelesa a i., C-168/14, EU:C:2015:685, bod 74).
- 71 Pokiaľ ide o ciele zachovania architektonickej kultúry a ekologickej výstavby, tieto ciele možno priradiť k všeobecnejším cieľom zachovania kultúrneho a historického dedičstva a ochrany životného prostredia, ktoré sú tiež závažnými dôvodmi verejného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. februára 1991, Komisia/Francúzsko, C-154/89, EU:C:1991:76, bod 17, a zo 14. decembra 2004, Komisia/Nemecko, C-463/01, EU:C:2004:797, bod 75).
- 72 Treba tiež zdôrazniť, že odôvodnenie 40 smernice 2006/123 potvrdzuje, že ochrana príjemcov služieb, ochrana životného prostredia a ciele kultúrnej politiky predstavujú závažné dôvody týkajúce sa verejného záujmu.
- 73 Pokiaľ ide o tretiu podmienku uvedenú v článku 15 ods. 3 smernice 2006/123, táto podmienka predpokladá splnenie troch skutočností, a to, že požiadavka musí byť spôsobilá zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa, nesmie prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa a nemožno ju nahradiť menej obmedzujúcim opatrením, ktoré umožňuje dosiahnuť rovnaký výsledok.
- 74 V tejto súvislosti musí členský štát, ktorý sa podobne ako v prejednávanej veci Spolková republika Nemecko odvoláva na závažný dôvod týkajúci sa verejného záujmu, aby odôvodnil opatrenie, ktoré prijal, predložiť konkrétne skutočnosti na podporu svojej argumentácie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. januára 2014, Komisia/Belgicko, C-296/12, EU:C:2014:24, bod 33 a citovanú judikatúru).
- 75 V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade zdôrazniť, že keďže dodržiavanie cieľov bezpečnosti budov, zachovania architektonickej kultúry a ekologickej výstavby je priamo spojené s kvalitou plánovacích prác, bude potrebné uznať vhodnosť a nevyhnutnosť HOAI na dosiahnutie týchto prvých troch cieľov, ak sa preukáže, že je HOAI je vhodné a nevyhnutné na dosiahnutie tejto kvality.
- 76 Pokiaľ ide v prvom rade o vhodnosť HOAI dosiahnuť sledované ciele, Spolková republika Nemecko tvrdí, že vzhľadom na súvislosť medzi cenou služby a kvalitou služby je stanovenie minimálnych taríf vhodné na dosiahnutie cieľa, ktorým je zaručenie vysokej kvality poskytovaných služieb.
- 77 Okrem toho stanovenie takýchto taríf je vhodné aj na dosiahnutie cieľa ochrany spotrebiteľa, a to zmiernením dôsledkov informačnej asymetrie medzi architektmi a inžiniermi na jednej strane a spotrebiteľmi na strane druhej, ktorá môže viesť k tomu, že sa hospodárska súťaž bude zakladať výlučne na cenách a spotrebiteľia si vyberajú svojich poskytovateľov len na základe ceny ich služieb.
- 78 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že nemôže byť *a priori* vylúčené, že stanovenie minimálnej tarify zabráni tomu, aby poskytovatelia boli motivovaní, a to v kontexte, ako je kontext trhu, ktorý sa vyznačuje prítomnosťou veľkého počtu poskytovateľov, ku konkurencii, ktorá by sa mohla prejavovať ponukou príliš veľkých zliav, s rizikom zhoršenia kvality poskytovaných služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. decembra 2006, Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, EU:C:2006:758, bod 67).
- 79 V prejednávanej veci je nesporné, že ako tvrdí Spolková republika Nemecko, na trhu plánovacích služieb v oblasti stavebníctva v tomto členskom štáte pôsobí veľmi veľa hospodárskych subjektov.
- 80 Podobne ani Komisia účinne nespochybňuje tvrdenie Spolkovej republiky Nemecko, že tento trh sa vyznačuje vysokým stupňom informačnej asymetrie, keďže poskytovatelia služieb majú technické znalosti, ktoré väčšina ich zákazníkov nemá, takže je pre nich ťažké posúdiť kvalitu ponúkaných plánovacích služieb.

- 81 Z toho vyplýva, že Spolková republika Nemecko dostatočne preukázala, že vzhľadom na špecifické črty trhu a príslušných služieb môže existovať riziko, že poskytovatelia plánovacích služieb v oblasti stavebníctva pôsobiaci v tomto členskom štáte si môžu konkurovať, čo sa môže prejaviť ponukou príliš veľkých zliav, prípadne vylúčením prevádzkovateľov ponúkajúcich kvalitné služby prostredníctvom nepriaznivého výberu.
- 82 V tejto súvislosti môže stanovenie minimálnych taríf prispievať k obmedzeniu tohto rizika tým, že sa zabráni tomu, aby sa služby ponúkali za ceny, ktoré sú z dlhodobého hľadiska nedostatočné na zabezpečenie kvality takýchto služieb.
- 83 Okrem toho Spolková republika Nemecko predložila rôzne štúdie na podporu svojho stanoviska, že na trhu, akým je nemecký trh, ktorý je charakterizovaný veľkým počtom malých a stredných podnikov, môže stanovenie minimálnych taríf pre plánovacie služby plánovania predstavovať primerané opatrenie na zabezpečenie vysokej kvality týchto služieb.
- 84 Za týchto okolností nemôže tvrdenie Komisie, že cena ako taká nie je známkou kvality služby, postačovať na vylúčenie rizika, na ktoré poukazuje Spolková republika Nemecko, že spolupôsobenie dvoch faktorov uvedených v bodoch 79 a 80 tohto rozsudku vedie k zhoršeniu kvality poskytovaných služieb v oblasti plánovania, ani na to, aby sa mohol prijať záver, že toto riziko by nebolo možné obmedziť opatrením, ktoré zakazuje ponúkať služby za príliš nízku cenu.
- 85 Okrem toho, ak Komisia ďalej Spolkovej republike Nemecko vytýka, že nepreukázala, že zrušenie minimálnych taríf by viedlo k zníženiu kvality, treba zdôrazniť, že ako vyplýva z bodov 64 a 65 tohto rozsudku, nie je úlohou tohto členského štátu predložiť takéto dôkazy, ale len preukázať, že HOAI môže významne prispieť k sledovaným cieľom tým, že obmedzuje riziko zhoršenia kvality plánovacích služieb.
- 86 Tento záver nespochybňuje ani tvrdenie Komisie, že hrubá prevádzková sadzba v prípade služieb architektov je v Nemecku podstatne vyššia ako v iných členských štátoch, zatiaľ čo neexistujú žiadne náznaky, že by kvalita služieb poskytovaných v iných členských štátoch bola nižšia z dôvodu uplatnenia nižších marží.
- 87 V tabuľke, ktorú prebrala Komisia, sa totiž uvádza hrubá prevádzková sadzba pre služby architektov v členských štátoch v roku 2014, avšak bez toho, aby sa v prípade Spolkovej republiky Nemecko rozlišovalo medzi plánovacími službami, ktoré podliehajú minimálnym tarífam, a poradenskými službami, ktoré im nepodliehajú. Okrem toho táto tabuľka odráža situáciu na trhu v jednom roku, takže nemožno vyvodiť záver o vývoji na trhu po zavedení minimálnych taríf. A napokon treba uviesť, že ako uvádza Spolková republika Nemecko, hrubá prevádzková miera závisí od viacerých faktorov, ako napríklad od štruktúry podnikov, nákladov na prácu alebo využívania dodávateľských služieb, a nielen od konkurenčného tlaku na príslušný trh.
- 88 Z konštatovaní uvedených v bodoch 75 až 87 tohto rozsudku vyplýva, že existencia minimálnych taríf pre plánovacie služby je vzhľadom na povahu nemeckého trhu v zásade schopná prispieť k zabezpečeniu vysokej kvality plánovacích služieb, a v dôsledku toho aj k dosiahnutiu cieľov sledovaných Spolkovou republikou Nemecko.
- 89 Treba však pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je vnútroštátna právna úprava spôsobilá zaručiť naplnenie sledovaného cieľa len vtedy, ak skutočne zodpovedá úsiliu dosiahnuť tento cieľ koherentne a systematicky (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/14, EU:C:2009:141, bod 55; z 15. októbra 2015, Grupo Itevelesa a i., C-168/14, EU:C:2015:685, bod 76, a uznesenie z 30. júna 2016, Sokoll-Seebacher a Naderhirm, C-634/15, EU:C:2016:510, bod 27).

- 90 V prejednávanej veci Komisia v podstate tvrdí, že cieľom nemeckej právnej úpravy nie je zabezpečiť vysokú úroveň kvality plánovacích služieb koherentným a systematickým spôsobom, pretože výkon plánovacích služieb nie je v Nemecku vyhradený len pre osoby vykonávajúce regulovanú činnosť, takže v každom prípade neexistuje žiadna záruka, že plánovacie služby budú vykonávať len tí poskytovatelia služieb, ktorí preukázali svoju odbornú spôsobilosť.
- 91 V tejto súvislosti Spolková republika Nemecko vo svojich písomných podkladoch uviedla, že plánovacie služby nie sú vyhradené pre určité povolania, ktoré podliehajú povinnému dohľadu na základe právnej úpravy povolání alebo profesionálnych komôr, pretože aj iní poskytovatelia služieb ako architekti a inžinieri, ktorí nepodliehajú profesijnej právnej úprave, sú oprávnení tieto služby poskytovať.
- 92 Skutočnosť, že plánovacie služby môžu v Nemecku poskytovať aj poskytovatelia služieb, ktorí nepreukázali svoju profesijnú spôsobilosť, však dokazuje nesúlad nemeckej právnej úpravy vo vzťahu k cieľu zachovania vysokej úrovne kvality plánovacích služieb, ktorý sledujú minimálne tarify. Napriek konštatovaniu v bode 88 tohto rozsudku totiž treba konštatovať, že takéto minimálne tarify nemôžu byť vhodné na dosiahnutie takeého cieľa, pokiaľ, ako to vyplýva z informácií predložených Súdneho dvoru, samotné poskytovanie služieb nesprevádzajú minimálne záruky, ktoré môžu zaručiť kvalitu uvedených služieb.
- 93 Treba preto konštatovať, že Spolková republika Nemecko nepreukázala, že minimálne tarify stanovené v HOAI sú vhodné na zaručenie toho, aby sa dosiahol cieľ spočívajúci vo vysokej kvalite plánovacích služieb a zaistení ochrany spotrebiteľov.
- 94 Naopak pokiaľ ide o maximálne tarify, tie môžu, ako tvrdí Spolková republika Nemecko, prispieť k ochrane spotrebiteľov tým, že zvyšujú transparentnosť cien účtovaných poskytovateľmi a bránia im v účtovaní nadmerných poplatkov.
- 95 Ako však uviedol generálny advokát v bode 111 svojich návrhov, Spolková republika Nemecko nepreukázala dôvody, pre ktoré by na adekvátne dosiahnutie tohto cieľa nestačilo poskytnúť zákazníkom cenové usmernenia pre rôzne kategórie služieb uvedených v HOAI, čo navrhla Komisia ako menej reštriktívne opatrenie. Z toho vyplýva, že požiadavku stanoviť maximálne tarify nemožno považovať za primeranú tomuto cieľu.
- 96 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že Spolková republika Nemecko si tým, že ponechala v platnosti povinné tarify pre plánovacie služby architektov a inžinierov, nespĺnila svoje povinnosti podľa článku 15 ods. 1, článku 15 ods. 2 písm. g) a článku 15 ods. 3 smernice 2006/123.
- 97 Vzhľadom na uvedené nie je potrebné preskúmať právnu úpravu z hľadiska článku 49 ZFEÚ.

O trovách

- 98 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla uložiť Spolkovej republike Nemecko povinnosť nahradiť trovy konania a Spolková republika Nemecko vo svojich dôvodoch nemala úspech, treba jej uložiť povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania, ako aj nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Komisii.
- 99 Podľa článku 140 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania. Maďarská republika preto znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- 1. Spolková republika Nemecko si tým, že ponechala v platnosti povinné tarify pre plánovacie služby architektov a inžinierov, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 15 ods. 1, článku 15 ods. 2 písm. g) a článku 15 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu.**
- 2. Spolková republika Nemecko znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Európskej komisii.**
- 3. Maďarsko znáša svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy